

TIẾNG-DÂN

Chủ nhiệm kiêm Chủ bút
HUYNH-THỨC-KHANG

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

ĐƯỜNG ĐÔNG-ĐÀ, THỦ ĐỨC

Số 7409
Số đăng ký: 1000
Số đăng ký: 1000

Cửa công sậu
như biển.
(Hầu môn kiến
thuyết thâm như
hải.)
(Thi Tú)

GIÁ BÁN	
DÒNG-TRẠP	NGOẠI-QUỐC
Một năm: 1.000	6.500
Sáu tháng: 500	3.500
Ba tháng: 250	2.000

Mua báo phải trả tiền trước
Số và số đăng ký gửi cho M. THUAN
DINH-PHIEN - Ai đang quảng cáo
việc riêng xin thương nghị trước.

NHỮNG ĐỀU NÊN CẢI LƯƠNG TRONG VIỆC TỔ TỤNG CHO DÂN TRUNG-KỲ

Từ khi xứ Bắc-kỳ thi hành luật mới đến giờ, nhân dân Trung-kỳ cứ mong mỏi sẽ nhất thị đồng nhân như anh em ngoài Bắc. Tuy trong xứ cũng có người không hoan nghênh cho lắm là vì hoặc sợ giảm mất thế-lực của quan hành-chính, hoặc chưa quen cái ý chỉ hiến pháp ở Thái-lạng đem sang; nhưng số người ấy vẫn thuộc về số ít. Kỳ Hội-dồng Đại-hiêu nam ngoài, trong mấy điều yêu cầu viện đại biểu đã đồng tình lấy điều xin sửa đổi pháp luật làm đều yêu cầu quan trọng như nhất. Hội-dồng nam nay cũng còn nhắc lại điều yêu cầu ấy; cứ đó mà xem thì biết dự luật trong xứ cũng đều biểu đồng tình như thế cả.

Mới đây trên báo nay đã đăng một bài của ông Đào-sơn nói về vấn đề ấy, chắc Chính-phủ Bảo-hộ cũng đã hiểu thấu lòng nguyện-vọng của dân trong xứ mà nghĩ đến việc cải-lương lớn lao ấy rồi. Nay mai chính-phủ sẽ hỏi ý kiến Nam-triều, mà ngày hội-dồng soạn luật mới lập ra ở trong xứ này cũng không phải là ngày xa lắm vậy. Có một điều ta nên biết là công việc làm luật, không phải là một công việc dễ dàng, tức như bộ luật thi hành ở Bắc-kỳ ngày nay, mà hội-dồng làm luật phải thảo luận trong 7 năm mới xong, thì dù khi chính-phủ Bảo-hộ Trung-kỳ, có bắt đầu nghĩ luật mới ngay từ giờ, mà ngay lạc thành, cũng phải đợi đến 5, 6 năm nữa là ít. Trong thời gian 5, 6 năm nữa, những cái điều bất liên cho dân trong việc tổ tụng không lẽ cứ để thế mà nhìn hoài! Cứ lấy những điều đại bất liên mà cần nhắc, để gì là tối khẩn, phải nên làm cải-lương ngay, thì kỳ gì có làm ra được hai điều sau này:

1- Việc dân nộp tờ khai, hoặc nộp đơn kêu việc gì. Cách sinh nhai một ngày một khổ, cái thì giờ của dân phải một ngày một quý, cái thì giờ đi nộp tờ khai, hoặc nộp đơn, là cái thì giờ không ích lợi gì cho việc kinh tế, chỉ vì không đi không được mà phải đi. Thế mà có khi cầm cái tờ khai lên quan, chờ mãi được lúc quan coi ra khách (bởi phần nhiều là quan hay mắc việc này việc khác, hoặc ở nhà mà mắc chơi mà gác van van) đưa cái đơn vào mà lại có khi quan cứ vất đi

mãi. Điều đó tưởng cũng là điều không thể cho là không trái lẽ. Ở làm một cái tờ khai, hoặc một người học trò thì làm một bài thi. Bài thi dù hay dù dở thế nào, quan trường cũng phải cầm; hay thi đậu, dở thì hỏng, là phận sự của người đi thi, cho đến quyền có phạm trường qui đi nữa thì cũng mặc họ, họ làm họ chịu, có khi nào quan trường vất quyền của người đi thi không? Người nộp tờ khai mà không hợp lệ, thì quan cứ lời lẽ trong tờ khai rồi chiếu luật mà trị tội. Người nộp đơn mà không phải, thì khi quan xét ra hoặc vu không, thì làm tội vu không, hoặc vô-lý thì bác mà tiền án đi, có khi nào tờ giấy mới đưa vào chưa đọc, mà đã xử ngay hay sao? Vậy xin tư này hệ làm có đều gì phải nộp đơn, hoặc nộp tờ khai, thì cho gọi cách báo đảm (Recommandé) đến huyện hay phủ, nhận đơn thì vào sổ đơn rồi theo trong đơn mà xét. Có người sợ rằng: ở nhà quê không tiện gọi như thế, có đi xuống lĩnh hoặc tới một sở lưu chính e phiền dân; nhưng cứ như nỗi khổ khổ bây giờ mà làm cho quan nhận được đơn, lại đến khi quan phê rồi mà làm cho cái đơn vào được tay người phân việc, thì tốn kém cũng không phải là ít, mà có khi lại bị nhục nữa. Vậy thì nếu cho dân được gọi báo đảm, chắc dân sẽ lấy làm hoan nghênh. Lệnh ấy truyền cho dân biết.

2- Ngày xử kiện không định là ngày nào. Khi đã đi kiện hoặc bị kiện, nguyên và bị đều phải chuẩn chực mất công. Khi có nguyên thì không có bị, khi có bị thì không có nguyên, có khi nguyên bị đi mà còn thiếu người chứng tá. Vậy từ nay xin trong tờ trình quan đòi có định ngày định giờ, để chờ một những người có can đến việc đó, đều phải xếp đặt việc nhà, để ngày ấy cho có mặt ở công sở, phòng khi quan nói không thất ngày, thì những người bị đòi có thể không tới được. Có người sợ rằng: ở Trung-kỳ quan hành-chính cũng quan từ-pháp là một ông, muốn thi hành điều này, thì phải đợi có quan dự-thẩm người Nam mới được. Song việc đó cũng có cách bỏ cửu. Nếu đến ngày xử kiện mà quan lo có việc phải đi nơi khác, thì

quản cũng có thể liệu trước mà triển một kỳ nữa, hay là hai kỳ, miễn rằng triển ngày lại có một cơ chính đáng, thì khi nào dân dám phản nản! Nói đến hai điều này chắc các quan hành-chính hiện thời cũng có nhiều ngại phần đời, nhưng xin các ngài biết cho rằng làm quan là có trách nhiệm lợi ích bệnh cho dân, cái gì lợi cho dân thì không đợi ai xử lý được mình cũng nên làm, mà cái gì bệnh cho dân thì dù có người van lạy mình giữ mình cũng đừng nên giữ.

VẠN VĂN

Tiếng Dân
Anh em Nam Bắc khôn xa gấu,
Lặng lạng mà nghe máy tiếng dân.
Nhà rách vách rêu rêu lại thối,
Cơm gạo gạo kém nợ thêm nần;
Quang trường xuống biển

Vác búa lên rừng
Buôn bán phương xa không thể
[cười]
Thời thời đến thế hết làm ăn.

Vịnh Ông Táo
Thần quân thế cũng sắc trời phong,
Chức chương làm chỉ giữa cõi đồng.
Núi gạo là toan ngày sự hồng,
Hai đồng liếm láp bữa ngồi trông.
Quai quyền trong vỏ núi chỉ đó,
Đề nên trên đầu cũ biết không?
Lành đê việc đời sao ngậm miếng,
Nực cười xiếc mắt nên ba ông.

Cải thuyền
Cải kiếp sanh ra ở dựa vôi,
Quần bao vào lòng lại ra khơi;
Tha hồ giống tổ liêu tra nước,
Này kẻ công lao cũ với người.
Hào hiệp giang hồ đều bạn cũ,
Kiến trình liêu thảo có trời soi.
Thế gian ai kẻ tri âm đó,
Không nước thời thời hết ngược xuôi.

Đề ảnh
Gọi mãi sao ông chẳng nghĩ đầu,
Thế mà cũng chông chông nghĩ râu.
Trơ in gờ cũ khoan tay rết,
Lặng tờ tờ cảm ngâm miệng trâu.
Biếng ngâm bề đầu ngơ mặt khỉ,
Thần đem non nước ngoài tai trâu.
Mẫu đem chuông trống truy hồn lại,
Mở mắt ông nhìn cuộc Á Âu.

BẢN BÁO KHỞI SỰ
Các ngài mua báo trong hạn ba tháng, nay đã hết hạn, vậy ngài nào có mua hạn khác, xin gọi thư cho biết.

TIẾNG-DÂN
quản cũng có thể liệu trước mà triển một kỳ nữa, hay là hai kỳ, miễn rằng triển ngày lại có một cơ chính đáng, thì khi nào dân dám phản nản! Nói đến hai điều này chắc các quan hành-chính hiện thời cũng có nhiều ngại phần đời, nhưng xin các ngài biết cho rằng làm quan là có trách nhiệm lợi ích bệnh cho dân, cái gì lợi cho dân thì không đợi ai xử lý được mình cũng nên làm, mà cái gì bệnh cho dân thì dù có người van lạy mình giữ mình cũng đừng nên giữ.

TẠP-LOẠI

Phong-tục Âu-Mỹ
II
Xe ngựa, và xe điện, xe hơi
Ở bên Âu-mỹ, các cơ quan giao thông, như xe ngựa, xe điện, xe hơi, đều rất phát đạt, họ không có người kéo như ở Á châu ta, họ cho đi người đồng-dương với vật như thế, là một điều rất trái công-ly, trái nhân đạo.

Xe thông-dụng nhất ở Âu-mỹ là ngựa, những nhà sao-phố, đều đi này cũng có xe ngựa. Những nơi đô-hội, xe ngựa, xe điện qua lại thừa tải hành khách một tuyến-lộ nhất-dịnh.

Những nơi xe ngựa chạy khi trước, bây giờ dùng xe điện xe hơi. Ở thành Hàn-nhi-Lôi bé Đức và ở thành Luân-đôn bên Anh, xe ngựa và xe hơi xe điện nhiều không kể. Người ngựa xe chỉ lo vác chủya xe đi, không bao giờ xách hoi liễn xe của thừa khách, mà thừa khách vẫn nộp giá theo số nhất định, chẳng kéo chủya nào. Người bôn xe tin ở lòng đức-ngừa của thừa khách, thừa khách biết tự qui trọng không chịu làm điều liễn-lần li-mạt.

Trong xe đã sẵn có ghế đơn và kim-hâm, thừa khách lúc xuống bỏ tiền vào kim-hâm, người ngựa xe không chú ý xem khách có trả tiền hay không.

Những người cùng đi một xe, biết nhau hay không biết nhau, cũng đều giữ gìn lễ nghi cần thận, không dám làm ồn ào khiến cho người canh mình sinh chán. Như lúc mới vào, nhân người còn ít, nên mới mình chiếm chỗ hai người, song khi có người khách tới, thời đứng dậy nhường ngay.

Người ngồi xe, thấy đàn bà con gái hay người già cả vào là nhường chỗ, không ký gập kê biết mình hay không biết, cho nên bọn phụ-nữ trong xe thường được yên tâm, không có điều gì bất tiện. Những người cùng xe đối với nhau đều giữ lễ phép, không dám nói những chuyện bông lơn, những điều thất-kính. Khi xuống xe thời cứ theo thứ tự chẳng hề chen nhau, người trẻ thường nhường người già, đàn ông thường nhường đàn bà đến sau hết mới bước xuống.

Người ngựa xe thời rất yêu con ngựa, không khi nào ngựa dãi. Nếu gặp daoh ngựa quá, thời đối với xã-hội cho là một điều rất xấu-nhục. Ngựa tuy là một loài súc-sinh song cũng lấy ái-tình mà dãi nó. Cho nên ngựa chạy mấy giờ mấy dặm đã có qui-tắc nhất định; lại phải nuôi ngựa theo phép vệ-sinh, như về thời nóng nực thường có một cái giẻ thấm nước đeo trên đầu nó.

Thừa khách đã vào xe, thời bao nhiêu đồ trong xe đều coi như của nhà, không dám làm bẩn, như khi hút thuốc, thời giữ cho tàn khói rơi vào xe. Ở trong xe không dám nhỏ dấm không dám hít mũi.

Xe k'hi
III
Các nước Âu mỹ đều lấy đường sắt làm đầu trong mọi cơ quan giao thông. Ở chỗ nào cách giao thông ấy phát đạt cũng chóng, song ở Ti-lô-Thi chóng hơn cả. Ở các nước ấy đều làm thiết lộ khắp quốc cảnh, lại cho liên tiếp với thiết lộ các nước khác.

Phàm những nơi danh-ấp thắng-dịa, đầu đầu cũng có đường sắt, quĩ-dạo đã rộng, tốc-lực lại mạnh, nên bán vận giao thông rất là tiện lợi.

Thừa khách nhiều thời ở chỗ dừng xe lâu - **SỰ NAM NỮ** - đều đứng sau những nhau, người già đàn bà con gái cùng trẻ con đều được chông - nhân lệ-ngộ ái-dại. Người bán vé xe, theo thứ tự đến trước sau mà bán, phần nhiều là những người rất mãn-tiếp trả lại, thu vào trao đổi rất mau, hành khách không phải chờ phiền đợi lâu.

Thừa khách lúc vào xe, đều hướng vào người ngồi trước mà chào, người ngồi do cũng đáp lại rất lễ phép. Không kể chỗ ngồi thưa rộng thế nào, quyết không có cái thói xấu một người chiếm chỗ hai người.

Chỗ để hành-lý đã có sẵn nhất định, ai lấy đều hết sức giữ gìn, không buông tuồng ăn uống nhỏ khẻ, cũng nói chuyện vô lễ để làm cho người phiền-yếm.

Đi xe hơi ở nước Anh lại được một điều rất tiện: thừa khách nếu có mang hành-lý, thời giao thẳng cho người bán cần, chỉ chỗ ngồi định cho về thời y đưa đến chỗ, không bao giờ mất lạc. Người Anh họ đưa hành-lý như thế, không khi nào họ lấy phiếu nhận làm chứng, chỉ vì chủ xe và thừa khách tin nhau đã sâu, chẳng còn ng ỉ người cẩu.

Bã lương có một người Nhật đi chơi Anh, đến chỗ xe đứng mua vé, quên mất một túi bạc thật nhiều. Khách muốn dìm ở hải-ngoại, mãi hạc như vậy, là một sự rất quan-trọng. Người ấy bên với vàng nói với một người cùng đi xe với mình, người ấy an ủi bảo đứng đợi. Đến lúc xe tới chỗ đứng thứ hai, người Anh ấy nói việc kia với dịch-trưởng, dịch-trưởng danh điện, thời lấy trả lại rằng túi bạc vẫn còn. Khi xe giữ lại quá nhiên còn đó. Người mất của được lại, rất thấm cảm người Anh là mãn-tiếp và giàu về đức-ngĩa.

Tóm lại mà nói thời người chủ xe hay trong nghĩa vụ, đối với mỗi việc thì - tổng hòa vật của thừa khách, vẫn dành tình thâm thiết, lại lo cái lương các đồ trong xe, ngay càng thêm mỹ thiện, khiến hành khách sinh cảm mà không mua phiếu hạng ba ngồi dầm hạng nhì, cũng làm các sự bất đức khác, xem đó tự biết phong-tục xã-hội họ rất tốt vậy.

Thực-vật không có sức chuyển động (locomotion) như động-vật.
3) Thực-vật hấp thân-khí (acide carbonique) nhà dưỡng-khí (oxy-gene), còn động-vật thời hấp dưỡng-khí mà nhà thân-khí.

Nói như thế là sai.
Thực-vật không phải là không có tính tri-giác; cây hồ người (sensitive) động phải thời rõ ngay, không phải là có tính tri-giác hay sao? Thực-vật không phải là không có «sức chuyển động». Những thứ «cây ăn-sâu» (plantes insectivores) không phải là có sức chuyển-động hay sao?

Thực-vật không phải là hấp thân-khí mà nhà dưỡng-khí. Nguyên dưỡng-khí là một vật rất cần cho sự sống, cần cho sự sống của động-vật cũng như cần cho sự sống của thực-vật. Thân-khí là một vật ô-nhiễm của thân-thể, của thân thể động-vật cũng như của thân-thể thực-vật.

Không kể loại gì, maon sống phải «thở», nghĩa là phải hấp dưỡng khí và nhà thân-khí. Động-vật «thở», bởi nơi phổi; Thực-vật «thở», bởi nơi vỏ, hoa, trái, v. v.

Nhưng thực-vật có khác một chút ở nơi là, là cây muốn được xanh thời phải «hấp thân-khí và nhà dưỡng-khí». Sự hấp thân-khí và nhà dưỡng-khí đó - sự này chỉ sinh ra ban-đay và nơi ánh-sáng-không phải là một sự «thở», chỉ là một cách để làm cho lá được xanh-tươi mà thôi.

Nói tóm thời thực-vật không khác gì động-vật chỉ có khác một sự là: thực-vật «không ngoan» hoa động-vật.

Vì có thể này:
Thân thể của một vật sống, chính bởi bốn chất đơn (corps simple) hợp lại mà thành. Bốn chất đơn ấy là: dưỡng-khí (oxygène), đạm-khí (azote), khinh-khí (hydrogène) và thân-chất (carbone). Bốn chất đơn ấy liên-kết lại mà làm ra ba chất tạp corps composés): chất-dôi (substances binaires làm ra bởi khinh-khí và dưỡng-khí, thí dụ: nước) chất-ba (substances ternaires làm ra bởi khinh-khí, dưỡng-khí và thân-chất, thí-dụ: đường), chất-bốn (substances quaternaires làm ra bởi khinh-khí, dưỡng-khí, thân-chất và đạm-khí, thí-dụ: thịt). Những chất-tạp ấy tức là: hoa, lá, nhánh, rễ của cây thảo mộc; xương, cốt, da, thịt của cầm-l-ú.

Một vật sống muốn «sống», cần phải thay-đổi. Thực-vật thời thay-đổi hoa, lá, nhánh, rễ. Động-vật thời thay-đổi xương, cốt da, thịt. Thay-đổi hoa, lá, nhánh, rễ, hay thay-đổi xương, cốt da, thịt, tức là thay-đổi các chất-tạp trong thân thể để nói trên kia.
Muốn thay-đổi các chất-tạp như thế, thực-vật chỉ lấy ở ngoài trời bốn chất đơn vào là được (lấy bởi nơi rễ cây, nghĩa là thực-vật có tài khôn-khéo lấy bốn chất đơn ngoài trời đem vào luyện mà làm thành được các chất-tạp.
Động-vật thời không làm được như thế. Muốn thay-đổi, động-vật phải mượn các chất-tạp của thực-vật đã luyện thành. Ăn cây, ăn lá như trâu, bò, tức là mượn các chất-tạp của thảo-mộc; ăn thịt trâu bò như người người là một thứ động-vật lấy từ là mượn các chất-tạp của trâu, bò, mà mượn của trâu bò tức mượn của thực-vật.
Nói tóm thời trong mỗi sinh-hoạt, thực-vật có phép «tự thành»

Thực-vật không có sức chuyển động (locomotion) như động-vật.
3) Thực-vật hấp thân-khí (acide carbonique) nhà dưỡng-khí (oxy-gene), còn động-vật thời hấp dưỡng-khí mà nhà thân-khí.

Nói như thế là sai.
Thực-vật không phải là không có tính tri-giác; cây hồ người (sensitive) động phải thời rõ ngay, không phải là có tính tri-giác hay sao? Thực-vật không phải là không có «sức chuyển động». Những thứ «cây ăn-sâu» (plantes insectivores) không phải là có sức chuyển-động hay sao?

Thực-vật không phải là hấp thân-khí mà nhà dưỡng-khí. Nguyên dưỡng-khí là một vật rất cần cho sự sống, cần cho sự sống của động-vật cũng như cần cho sự sống của thực-vật. Thân-khí là một vật ô-nhiễm của thân-thể, của thân thể động-vật cũng như của thân-thể thực-vật.

Không kể loại gì, maon sống phải «thở», nghĩa là phải hấp dưỡng khí và nhà thân-khí. Động-vật «thở», bởi nơi phổi; Thực-vật «thở», bởi nơi vỏ, hoa, trái, v. v.

Nhưng thực-vật có khác một chút ở nơi là, là cây muốn được xanh thời phải «hấp thân-khí và nhà dưỡng-khí». Sự hấp thân-khí và nhà dưỡng-khí đó - sự này chỉ sinh ra ban-đay và nơi ánh-sáng-không phải là một sự «thở», chỉ là một cách để làm cho lá được xanh-tươi mà thôi.

Nói tóm thời thực-vật không khác gì động-vật chỉ có khác một sự là: thực-vật «không ngoan» hoa động-vật.

Vì có thể này:
Thân thể của một vật sống, chính bởi bốn chất đơn (corps simple) hợp lại mà thành. Bốn chất đơn ấy là: dưỡng-khí (oxygène), đạm-khí (azote), khinh-khí (hydrogène) và thân-chất (carbone). Bốn chất đơn ấy liên-kết lại mà làm ra ba chất tạp corps composés): chất-dôi (substances binaires làm ra bởi khinh-khí và dưỡng-khí, thí dụ: nước) chất-ba (substances ternaires làm ra bởi khinh-khí, dưỡng-khí và thân-chất, thí-dụ: đường), chất-bốn (substances quaternaires làm ra bởi khinh-khí, dưỡng-khí, thân-chất và đạm-khí, thí-dụ: thịt). Những chất-tạp ấy tức là: hoa, lá, nhánh, rễ của cây thảo mộc; xương, cốt, da, thịt của cầm-l-ú.

Một vật sống muốn «sống», cần phải thay-đổi. Thực-vật thời thay-đổi hoa, lá, nhánh, rễ. Động-vật thời thay-đổi xương, cốt da, thịt. Thay-đổi hoa, lá, nhánh, rễ, hay thay-đổi xương, cốt da, thịt, tức là thay-đổi các chất-tạp trong thân thể để nói trên kia.
Muốn thay-đổi các chất-tạp như thế, thực-vật chỉ lấy ở ngoài trời bốn chất đơn vào là được (lấy bởi nơi rễ cây, nghĩa là thực-vật có tài khôn-khéo lấy bốn chất đơn ngoài trời đem vào luyện mà làm thành được các chất-tạp.
Động-vật thời không làm được như thế. Muốn thay-đổi, động-vật phải mượn các chất-tạp của thực-vật đã luyện thành. Ăn cây, ăn lá như trâu, bò, tức là mượn các chất-tạp của thảo-mộc; ăn thịt trâu bò như người người là một thứ động-vật lấy từ là mượn các chất-tạp của trâu, bò, mà mượn của trâu bò tức mượn của thực-vật.
Nói tóm thời trong mỗi sinh-hoạt, thực-vật có phép «tự thành»

Gyathre, còn đồng-vai thời không...
Sách có chữ "Người lính bom..."

VIỆC TRONG NƯỚC
Annam học-đường

Salon, le 29 Octobre 1927
Ca học tới là M.M. Huynh-dinh-Khiem, Quach-van-Dau, Lam-quang-Thoi...

TRUNG KỲ
HUẾ

Cái tham không cùng
Hôm 31 octobre, kỳ-đi vừa đi qua còn dư trước cửa Chương-Duc...

THỪA-THIỆN

An cướp bợ
Ngày 25 Octobre 1927 về trưa, tại bến xe tại trước bến Láng...

Trần Hoàn, Trương Cẩm, Nguyễn-Hoi, Nguyễn-Dực, khi hành khách giao đồ cho mang thì chúng nó vào chạy ào vào núi...

Một người hành khách lai cảo

Mai lại được nghỉ nữa, sướng quá
Buổi sáng 3 Novembre, chuyến xe vào Hân, mấy thầy trợ các nơi...

Mai lại được nghỉ nữa, sướng quá

Thường thường trẻ con ở quê mà mấy đứa lười biếng, hay trông đến ngày nghỉ, trông thầy đi vắng...

THANH-HÓA

Mấy lời tỏ bày cùng tâm lòng từ thiện của Đồng Bào
Tình Thanh-Hóa hồi nay hình như gặp phải herce dan chuẩn đặc biệt...

TRUYỆN BUDI HƠM

Một buổi hôm vào khoảng 5 giờ chiều, kỳ-gia cuối xe đạp từ trên đơn đường cái thềm thang kia, chợt gặp hai bác bừa quê...

NGHỆ-AN

Một làng cải-tương
Làng Song-xiên thuộc xã Cẩm-trường nay đã cải-tương được nhiều...

Một người dân Quê-nai lai cảo

Ở làng Đan-bái, huyện Nghi-Xuân, có một người tên là D. v. Th. trước thường hay lên liên thành gi đó...

QUẢNG-BÌNH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUẢNG-TRỊ

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUẢNG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

trợ cấp 50 \$ 00. M. Huyền Lê-vân-Ngôi (Vinh-Lang) cho 1000 \$ 00; Ông Lê-Trach (Hoàng-Vinh-Lang) cho 100 \$ 00, bà Hồ-dũng-Thường (Vinh-Lang) cho 100 \$ 00, các người đến dự hội-dồng ngày 30 Octobre 1927 cho 50 \$ 00

Hội-dồng còn chờ các quý-tín đ-phương xét-hàm các danh sách và danh-trang của nhà bị hại thế nào rồi sẽ thân hành đến tận nơi để cấp phát còn sau quyền được bao nhiêu sẽ tiếp tục phát nữa.

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

HATINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

HATINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

NAM-KY SAIGON

Một phái bộ khoa học sang Đông-dương
Ngày 28 Novembre này, Tàu Sphinx sẽ tới bến Saigon, có chủ M. M. Delacour và Jabouille sang Đông-dương; hai ông này sang là để đi chuyên phái bộ thư tư để khảo về đồng vật học.

MỘT ĐÉU RẤT LẠ

Ở Trung-kỳ manay có người nước mình ra đứng lo-chức một hội văn lâm kỳ-nghệ vừa làm thương-mại thì cũng là một sự lạ thật. Hội này là hội Trung-kỳ công-thương-liên-hiệp vốn định là 50.000 \$ 00, chia làm 2000 cổ-phần, mỗi cổ-phần 25 \$ 00.

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

HATINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

NAM-KY SAIGON

Một phái bộ khoa học sang Đông-dương
Ngày 28 Novembre này, Tàu Sphinx sẽ tới bến Saigon, có chủ M. M. Delacour và Jabouille sang Đông-dương; hai ông này sang là để đi chuyên phái bộ thư tư để khảo về đồng vật học.

MỘT ĐÉU RẤT LẠ

Ở Trung-kỳ manay có người nước mình ra đứng lo-chức một hội văn lâm kỳ-nghệ vừa làm thương-mại thì cũng là một sự lạ thật. Hội này là hội Trung-kỳ công-thương-liên-hiệp vốn định là 50.000 \$ 00, chia làm 2000 cổ-phần, mỗi cổ-phần 25 \$ 00.

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

HATINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

NAM-KY SAIGON

Một phái bộ khoa học sang Đông-dương
Ngày 28 Novembre này, Tàu Sphinx sẽ tới bến Saigon, có chủ M. M. Delacour và Jabouille sang Đông-dương; hai ông này sang là để đi chuyên phái bộ thư tư để khảo về đồng vật học.

MỘT ĐÉU RẤT LẠ

Ở Trung-kỳ manay có người nước mình ra đứng lo-chức một hội văn lâm kỳ-nghệ vừa làm thương-mại thì cũng là một sự lạ thật. Hội này là hội Trung-kỳ công-thương-liên-hiệp vốn định là 50.000 \$ 00, chia làm 2000 cổ-phần, mỗi cổ-phần 25 \$ 00.

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

HATINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-BINH

Một đéu rất mong mới
Từ khi lập thêm ga Vinh-Tuy (gần Quảng-ninh) thì nhiều dân trong vùng này đều lấy làm mừng rỡ lắm...

QUANG-TRU

Soát nhà !
Ở Quảng-trị xưa nay vẫn yên-định luôn. Chẳng biết vì sao chiều 3 Novembre vừa rồi, ông cảm và linh cảnh sát cũng với ông tham ở tòa và ông phân ở tỉnh, thì soát nhà ông Giáo Bảy (hiệu Đổng-cát)...

QUANG-NAM

Đôi án lột
Con đường "route locale n. 115" tại làng Châu-sơn không có công cho nước chảy, mùa tháng tr, tháng năm, nước mưa đọng lại ở mấy vạt ruộng trên con đường không qua được ruộng ở phía dưới...

BINH-DINH

Sáp có hội Tri-tri
Các ông công sự các công sự tại Quê-nam, đã xin phép quan công sự bản tỉnh, nhóm với nhà ông Thái-quang-Khiem, bữa 16 4 Novembre này, để bàn dự thảo bản Điều-lệ hội-Tri-tri...

được trái lê, trái lê thì phải phải... hay phải ghi tên vào số. Nếu ai phải ghi tên vào số đến 3 lần, sẽ bị xuất tịch, không được dự hương âm nữa.

Ấy một năm chỉ một tiệc hương âm ấy thôi, ngoài ra không có gì nữa, như thế thì vừa trừ được những cái tệ hại ngày trước, mà thêm bổ ích cho phong-hóa về sau, tưởng cũng là việc nên làm vậy.

3. Lễ khao. - Dân ta có lễ khao, như khao lính, khao làng lý, khao phạm hàm v. v. Mỗi tiệc khao, to ra thì tốn hàng ngàn, nhỏ nữa cũng tốn hàng trăm, chứ chẳng ít được. Dân ta mà số đi có những việc khao ấy, chẳng qua cũng chỉ vì cái ngôi hương âm đó thôi. Nếu không thì tuổi thọ là phúc giới cho, phẩm trước là ưu nhà nước, có can gì đến đó, mà phải khao dân, cho tốn tiền của.

Nay ngôi hương âm đã định bỏ đi, thì lễ khao này, cũng không nên nữa. Nếu các người có sẵn tiền bạc, thì nên bỏ vào công quỹ làng để làm việc ích chung thì hơn.

4. Tục ăn tết. - Tục ta theo là làm tết: Tết Nguyên-dan đã vậy, lại còn Tết-thực, Đoàn-ngộ, Trưng-Nguyên, Trưng-thụ và Tết khác nữa. Nhưng Tết ấy là tết của người Tàu, trước ta thuộc Tàu, nên ta phải

nuôi, mà tết của họ, ta cứ theo mãi, chẳng là vô lý lắm ru. Vậy từ nay bao nhiêu những tết lạ vật, nên bỏ hết đi, chỉ ăn một tết Nguyên-dan mà thôi, vì tết này là tết hết năm, nước nào cũng có, thì ta cũng không nên há tiện qua mà không ăn. Nhưng tục các nước chỉ ăn tết một ngày, tục ta thì ăn 3 ngày, hoặc 5, 7 ngày cũng có, trừ trung còn bày ra làm cách lớn tiền, kẻ không xiết nữa, vì thế mà tục này có câu: "Tết nhất đã đến sau lưng, ông vải thì mừng, con cháu thì lo".

Xem một cái đó, đủ chứng rằng tục ăn tết của ta, là phiêu phiêu lắm. Vậy nay có ăn tết này, cũng nên ăn một ngày như tục các nước, mà những điều phiêu phiêu, đều bỏ hết đi mới phải.

(Còn nữa)

Song-Khai

HÀI ĐÀM

Chỉ được một cung...

Có một thầy Đồ, sau ra gặp buổi thanh hoàng bất lập, cư chẳng ra cư, lán chẳng ranh lán. Sĩ nông công thương, đã danh bị ngự; nho y lý số, cũng biết mập mờ.

Một hôm thầy ngồi nói chuyện thà nghề số "tư-vi" của thầy ra, đàm luận hết mọi số tốt trên đời: số ông quan này thì cung "mang" "lợi"; số thầy thông kia thì cung "quan" "lợi"; số ông chủ thầu no thì lợi về cung "tai"; số câu-âm khác thì lợi về cung "phúc-dức"; số ông Phó-mã kia thì cung "phối"

từ mới giải về đi ở ngoài sân. Trong mấy mụ đó có mụ lúc sớm nói chuyện với Mạt-lô va đường sau cái lò ở cạnh cửa, họ thường gọi mụ là Cô-ra-lô-va. Nét mặt mụ buồn, da mặt nhàn nhèo, tóc hoe và sứt, nhưng thân-thể thì to và mạnh mẽ. Mụ bị tội khổ sai là vì mụ thấy chồng loạn dâm với con gái mình bên giới chết đi. Trong những tù mụ là có quyền hơn hết, chỉ mình mụ được bán rượu mà thôi. Lúc ấy thì mụ vừa ngồi mại vừa nói chuyện.

Gần mụ lại có một mụ khác cũng đang mang, mụ này mặt đen, mắt lồi, mũi lóng lánh mà nháy nháy, họ nói, nhưng hiền lành. Mụ trước làm khấn thủ xe lửa, bị ba tháng tù vì một lần có xe lửa đi ngang nơi mụ giữ, mụ quên không phải có thành tựu công việc khi không họ, nhưng nó trốn ra cả ngoài miêng.

Còn mụ mụ khác, mụ này nói ai ngồi ở ghế chèo chuyện nhau ở bên đường trước cửa ở nhìn ra bên

lời hơn mọi cung. Trên đời mấy người vinh hoa phú quý, số mạng khác hẳn người thường, trách gì thiên-hạ thường nói "ăn nhau cái số" là phải.

Ông Lão tức đầu nói rằng: "Thầy nói như vậy là học chưa lời, những người được phát đạt đó mà bởi các cung thầy nói là sai cả, nội trong người hai cung, chỉ có một cung tốt là mà thôi, mà cung ấy chắc thầy cũng chưa biết lời. Thầy dò vói vàng nói rằng: "Mấy người làm nên, mà cụ cho là các cung ấy không tốt. Vậy thì cung gì?"

Ông lão trả lời một cách ung dung rằng:

- Cung "Nô".....

Hay nói

ĐỘC-GIÀ LUẬN-ĐÀN

Cảm tưởng đối với bài diễn văn quan Toàn-quyền

Bài diễn văn của quan Toàn-quyền ngày khai-mạc Hội-dồng Chánh-phủ năm nay thực có quan-hệ hơn các bài diễn-văn mọi năm, vừa là bài diễn-luận, vừa là một bài diễn-văn văn-biểu. Bài của

ngài dài đến trên dưới một trăm rưỡi trang, muốn phê-bình cho thấu-đáo thì cũng phải nói dài đến như vậy, song đã có phê-bình cho kỹ, biện-bác cho đủ mọi lý cũng không có ích, vì dân như Jan ong lú kiến, phận-đè thân đụn, mà quan Toàn-quyền như đám mây đỉnh núi, vầng trăng giữa trời, mây tan mây hợp, mây trắng, mây đen, trắng lẫn, trắng lẫn, trắng lẫn, trắng lẫn, dù thế nào thì ông, kiến, để đụn, phân bèn cũng cứ chịu hèn.

Vậy có phê-bình người ta cũng không lấy lời nói mình làm đầu, song đã có cái duyên được đọc thì cũng là một chút cảm tưởng gọi là có mà thôi.

Bắt đầu ngài biện bạch về những sự công kích của phái nghị-chính-thù của ngài là phái thực-dân, nhất là về chuyện khản-trung của ông Mai-hot ở Đạc-lạc, ngài cho rằng bọn ấy chỉ cốt ngăn trở chánh-sách của ngài mà dựng đứng ra những điều-xấu xa để làm nhơ-nhuộc danh giá mỗi người "biên-sinh" chỉ chăm làm công ích công ng ta cho dân chung. Lời ngài chỗ ấy thực là lời chân-thành tức dạn, thực là lời hàng-hữu, đồng liệt, nếu trong khi bành chảnh mà ngài cũng dùng cái khí hùng dũng ấy mà đối phó với các phái hủ bại kia thì hẳn và oán trách.

Song chuyện này thì chỉ quan-hệ đến cá nhân, chính ngài cũng có ý nói thế, chứ đối với đại cục trong xứ thì ngài chỉ nói có một câu rằng: các nhà tư-bản Pháp thấy đều lời thời ấy mà không giám đem tư bản sang Đông-dương để

kinh-đoanh; vậy ta bắt tất phải lưu ý cho lắm.

Phần trọng-yếu trong bài diễn-văn là đoạn ngài trình-thuyết cái tình hình trong nước cũng những sự-nghiệp của chánh-phủ trong cái thời-gian ngài lưu-nhiệm ở đây.

Đại khái ngài nói rằng: hiện trong nước mới manh-mạnh một cái phong-trào biệt lập, khuynh-hướng về chủ-nghĩa quốc-gia, nhưng sự biến-ý chẳng qua là gây nên bởi phần-nhiều các quan lại Pháp ở địa-phương không khéo ở, chứ miền là biết chăm chú cùng tình-thế và thời-nghĩ thì cái trạng thái ấy sẽ có thể thay đổi được. Chính ngài đã hết sức dùng chánh-sách khoan-hòa (ngài nhắc đến đều cái cách cho người Nam dự vào hành-chính) để lấy lòng dân, thì người Pháp ở đây cũng phải cùng ngài mà tỏ lòng thân-ái cùng người bản xứ. Còn như người bản-xứ thực ra thì có nên trách-bị chánh-phủ hay không? Nào học-dường trung-dưỡng, cao-dưỡng, học-xa, hải-cảng, nào dân-giàu, nước-mạnh, lạc-nghiệp an-cư như thế mà chưa thỏa thích hay sao, lại còn thỉnh thoảng tỏ lòng vọng an bội nghĩa? - Ôi! ngài nói vậy chứ dân ta có phải là một dân vong ân bội nghĩa đâu!

Đôi, với cái tình hình này, thì Sĩ-n lập thầy Nhậm-diên, trái hơn nghĩa năm mà trong chốn cùng thị tịch-hương vẫn còn giữ gìn hương-hóa. Ngài rõ lịch-sử của ta thì hẳn cũng vững bụng yên lòng rằng nếu chánh-phủ thực lòng khai-hóa cho dân này thì công đức chánh-phủ cũng sẽ cùng non sông vĩnh-cửu. Nhưng chữ "Khai-hóa" là ng ta thế nào mà hai bên đàng với chánh-phủ đối với nhau vẫn ngộ giải không thôi.

(Còn nữa)

Giang-hồ-từ

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

Thơ ngó cũng chỉ Huỳnh Thị-Bảo-Hòa

Em xem báo Tiếng-Dân số ba ra ngày 17 Aout, em thấy chị muốn bỏ hào chị em trong ba kỳ công nhau hiệp lực đồng tâm mà mở một tờ "Phụ-nữ-tạp-chi" em lấy làm hoan-ngheh vô cùng.

Em tuy ở chốn thôn quê nhưng em cũng lắm lúc xem báo, đọc sách, cũng muốn cùng chị em bàn học đều hay nhờ liệt, nhưng nào thấy ai là người tri-Kỹ, bạn đồng-tâm, buồn chỉ lấy câu câu quyền truyền tâm bạn đó thôi chị ạ.

Chị ơi! em nghĩ nước ta, từ đặng nước đến nay, đã hơn bốn nghìn năm, vốn hóa qui tắc đều lấy Tàu làm gốc, gài trai cách nhau một trời một vực, chỉ biết các: "Nam nữ thọ thọ bất thân" đến nỗi trong gia-đình mà anh em cũng không đặng cùng nhau đàm luận, huống gì là việc quốc-gia xã-hội; có hử mới ra nói đến hai chữ bình-quyền, thì họ cho là con nhà mất nết. Và lại tục nước ta thường khinh con gái mà trọng con trai, việc gì cũng phó mặt tay đàn ông lo tính, chị em ta có biết gì bình-quyền, bình-dẳng, chỉ khu khu ở một xã nhà dưới quyền cha mẹ, hoặc có làm đợu gì thì học cho là làm càn, làm dỡ, có hử mới ra họ cho là ngôn luận đả-bà, chẳng ai thêm để tai đến. Thế thì chị em là một bộ máy vô-hồn hay sao, ai bảo đả làm đả, ai nói cũng vàng, ai kêu cũng dạ, có mắt như dưới, có tai như diếc. Chị ơi! em nghĩ thế mà hử thắm cho chị em ta. Từ ngày luận sóng vào-minh Âu Mỹ tràn sang, mấy nước láng giềng ta đều cải cựu tưng tân, mà chính nước Tàu xưa là tuổi ta nay cũng biết bỏ đều hủ-nại mà lập thời văn-minh. Chị nghĩ xem kia cũng qua tác tưởng mà làm gì, chẳng qua làm tình người dân bà tôi thì làm đều tốt, xấu thì làm đều xấu, chứ có phải bởi giam-bãm trong nhà mà làm được đều hay, tránh được sự dở đâu!

Tiện đây em cũng xin ngõ vài lời để đáp lại chị Hương-Tâm. Chị Hương-Tâm ơi! chỉ sao vội lo xa, tính quẩn, mà cho người con gái không có bình-quyền, bình-dẳng. Nếu chị nói trách mằm nỗi cơm, nước, khăn sửa túi, là phận sự đàn bà; đặng dân diễn-thuyết, ngôn luận phê-bình là phận sự kẻ mày râu, thì làm làm thế? Tạo-hóa sinh chị em ta ra có khác gì kẻ mày râu, cũng ngũ quan, tứ chi, cũng tính thần, trí giác, nhưng hiểm vì thân liền bở yếu đuối, nên không thể ra xông tên dốt phào, mà gánh vác giang san dốt thôi, chứ còn ngôn luận phê bình thì chị em ta cũng có thể làm đặng, dẫu dở sau hay, làm gì cũng đợ. Em xin chị nghĩ lại rồi sẽ ra mà bàn cùng chị em tôi.

Còn chị Bảo Hòa ơi! em xin khuyên chị ra công gắng sức, đem chông nữ-giới, đánh đôi tiếng gọi hồn chị em mau tỉnh giấc mà giúp

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

VIỆC THẾ-GIỚI

A-ĐÔNG TAUJ

Tin báo Tàu

(Ngày 27, 18 Oct. ter Nov.)

Chiến-tranh một Hanam. - Phùng-ngọc - Tường ngày 25 Oct. đã thân đến Tân-hương cầm-quân đốc-chiến mưu lấy lại Chương-dức. Ngày 27 có 50.000 quân Phùng-ngọc-Tường tụ họp ở Trính-châu. Xướng binh-công ở Cung-huyện gửi dân-độc đến cho; họ định quyết-chiến với Sơn-dông ở Trính-châu.

Chiến-tranh một Tân-Phố. - Ngày 26 Oct. có tin rằng: Quân Quốc-dân dăng và quân Tôn-truyền-phương đã bắt đầu tiếp-xúc với nhau tại Minh-quang. Đến 27 lại có tin rằng: đạo quân thứ 1 và đạo quân thứ 7 của Quốc-dân-dăng đương tụ họp đánh Bạng-phụ; quân Tôn-truyền-phương về mạn Từ-châu; đạo quân thứ 40 của Quốc-dân-dăng đã tấn lên chiếm giữ Lâm-hoai-quan. Sau vì Tôn-truyền-phương đánh Phần-công mạnh lắm nên quân Quốc-dân-dăng phải lui. Hôm 28 Oct. 1.500 nhân dã đến Hợp-phí cầm quân đốc-chiến. Hôm 30 Oct. đội Tôn-truyền-phương lui về Từ-c' àn.

Chiến-tranh một Phụng-Tân. - Đội Tiệp-y của Sơn-Tây gồm 6.000 người đều bình-tinh-nhệ đã chia ra ba đoàn hoạt-động. Ba đoàn đi ba ngã, đều chuyên việc liên-lạc các thợ thuyền và làm loạn mọi xã quan Phụng-thiên, Côn Trường-tác-Lâm thì treo giải 200.000 đồng

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

Thơ ngó cũng chỉ Huỳnh Thị-Bảo-Hòa

Em xem báo Tiếng-Dân số ba ra ngày 17 Aout, em thấy chị muốn bỏ hào chị em trong ba kỳ công nhau hiệp lực đồng tâm mà mở một tờ "Phụ-nữ-tạp-chi" em lấy làm hoan-ngheh vô cùng.

Em tuy ở chốn thôn quê nhưng em cũng lắm lúc xem báo, đọc sách, cũng muốn cùng chị em bàn học đều hay nhờ liệt, nhưng nào thấy ai là người tri-Kỹ, bạn đồng-tâm, buồn chỉ lấy câu câu quyền truyền tâm bạn đó thôi chị ạ.

Chị ơi! em nghĩ nước ta, từ đặng nước đến nay, đã hơn bốn nghìn năm, vốn hóa qui tắc đều lấy Tàu làm gốc, gài trai cách nhau một trời một vực, chỉ biết các: "Nam nữ thọ thọ bất thân" đến nỗi trong gia-đình mà anh em cũng không đặng cùng nhau đàm luận, huống gì là việc quốc-gia xã-hội; có hử mới ra nói đến hai chữ bình-quyền, thì họ cho là con nhà mất nết. Và lại tục nước ta thường khinh con gái mà trọng con trai, việc gì cũng phó mặt tay đàn ông lo tính, chị em ta có biết gì bình-quyền, bình-dẳng, chỉ khu khu ở một xã nhà dưới quyền cha mẹ, hoặc có làm đợu gì thì học cho là làm càn, làm dỡ, có hử mới ra họ cho là ngôn luận đả-bà, chẳng ai thêm để tai đến. Thế thì chị em là một bộ máy vô-hồn hay sao, ai bảo đả làm đả, ai nói cũng vàng, ai kêu cũng dạ, có mắt như dưới, có tai như diếc. Chị ơi! em nghĩ thế mà hử thắm cho chị em ta. Từ ngày luận sóng vào-minh Âu Mỹ tràn sang, mấy nước láng giềng ta đều cải cựu tưng tân, mà chính nước Tàu xưa là tuổi ta nay cũng biết bỏ đều hủ-nại mà lập thời văn-minh. Chị nghĩ xem kia cũng qua tác tưởng mà làm gì, chẳng qua làm tình người dân bà tôi thì làm đều tốt, xấu thì làm đều xấu, chứ có phải bởi giam-bãm trong nhà mà làm được đều hay, tránh được sự dở đâu!

Tiện đây em cũng xin ngõ vài lời để đáp lại chị Hương-Tâm. Chị Hương-Tâm ơi! chỉ sao vội lo xa, tính quẩn, mà cho người con gái không có bình-quyền, bình-dẳng. Nếu chị nói trách mằm nỗi cơm, nước, khăn sửa túi, là phận sự đàn bà; đặng dân diễn-thuyết, ngôn luận phê-bình là phận sự kẻ mày râu, thì làm làm thế? Tạo-hóa sinh chị em ta ra có khác gì kẻ mày râu, cũng ngũ quan, tứ chi, cũng tính thần, trí giác, nhưng hiểm vì thân liền bở yếu đuối, nên không thể ra xông tên dốt phào, mà gánh vác giang san dốt thôi, chứ còn ngôn luận phê bình thì chị em ta cũng có thể làm đặng, dẫu dở sau hay, làm gì cũng đợ. Em xin chị nghĩ lại rồi sẽ ra mà bàn cùng chị em tôi.

Còn chị Bảo Hòa ơi! em xin khuyên chị ra công gắng sức, đem chông nữ-giới, đánh đôi tiếng gọi hồn chị em mau tỉnh giấc mà giúp

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

VIỆC THẾ-GIỚI

A-ĐÔNG TAUJ

Tin báo Tàu

(Ngày 27, 18 Oct. ter Nov.)

Chiến-tranh một Hanam. - Phùng-ngọc - Tường ngày 25 Oct. đã thân đến Tân-hương cầm-quân đốc-chiến mưu lấy lại Chương-dức. Ngày 27 có 50.000 quân Phùng-ngọc-Tường tụ họp ở Trính-châu. Xướng binh-công ở Cung-huyện gửi dân-độc đến cho; họ định quyết-chiến với Sơn-dông ở Trính-châu.

Chiến-tranh một Tân-Phố. - Ngày 26 Oct. có tin rằng: Quân Quốc-dân dăng và quân Tôn-truyền-phương đã bắt đầu tiếp-xúc với nhau tại Minh-quang. Đến 27 lại có tin rằng: đạo quân thứ 1 và đạo quân thứ 7 của Quốc-dân-dăng đương tụ họp đánh Bạng-phụ; quân Tôn-truyền-phương về mạn Từ-châu; đạo quân thứ 40 của Quốc-dân-dăng đã tấn lên chiếm giữ Lâm-hoai-quan. Sau vì Tôn-truyền-phương đánh Phần-công mạnh lắm nên quân Quốc-dân-dăng phải lui. Hôm 28 Oct. 1.500 nhân dã đến Hợp-phí cầm quân đốc-chiến. Hôm 30 Oct. đội Tôn-truyền-phương lui về Từ-c' àn.

Chiến-tranh một Phụng-Tân. - Đội Tiệp-y của Sơn-Tây gồm 6.000 người đều bình-tinh-nhệ đã chia ra ba đoàn hoạt-động. Ba đoàn đi ba ngã, đều chuyên việc liên-lạc các thợ thuyền và làm loạn mọi xã quan Phụng-thiên, Côn Trường-tác-Lâm thì treo giải 200.000 đồng

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

Thơ ngó cũng chỉ Huỳnh Thị-Bảo-Hòa

Em xem báo Tiếng-Dân số ba ra ngày 17 Aout, em thấy chị muốn bỏ hào chị em trong ba kỳ công nhau hiệp lực đồng tâm mà mở một tờ "Phụ-nữ-tạp-chi" em lấy làm hoan-ngheh vô cùng.

Em tuy ở chốn thôn quê nhưng em cũng lắm lúc xem báo, đọc sách, cũng muốn cùng chị em bàn học đều hay nhờ liệt, nhưng nào thấy ai là người tri-Kỹ, bạn đồng-tâm, buồn chỉ lấy câu câu quyền truyền tâm bạn đó thôi chị ạ.

Chị ơi! em nghĩ nước ta, từ đặng nước đến nay, đã hơn bốn nghìn năm, vốn hóa qui tắc đều lấy Tàu làm gốc, gài trai cách nhau một trời một vực, chỉ biết các: "Nam nữ thọ thọ bất thân" đến nỗi trong gia-đình mà anh em cũng không đặng cùng nhau đàm luận, huống gì là việc quốc-gia xã-hội; có hử mới ra nói đến hai chữ bình-quyền, thì họ cho là con nhà mất nết. Và lại tục nước ta thường khinh con gái mà trọng con trai, việc gì cũng phó mặt tay đàn ông lo tính, chị em ta có biết gì bình-quyền, bình-dẳng, chỉ khu khu ở một xã nhà dưới quyền cha mẹ, hoặc có làm đợu gì thì học cho là làm càn, làm dỡ, có hử mới ra họ cho là ngôn luận đả-bà, chẳng ai thêm để tai đến. Thế thì chị em là một bộ máy vô-hồn hay sao, ai bảo đả làm đả, ai nói cũng vàng, ai kêu cũng dạ, có mắt như dưới, có tai như diếc. Chị ơi! em nghĩ thế mà hử thắm cho chị em ta. Từ ngày luận sóng vào-minh Âu Mỹ tràn sang, mấy nước láng giềng ta đều cải cựu tưng tân, mà chính nước Tàu xưa là tuổi ta nay cũng biết bỏ đều hủ-nại mà lập thời văn-minh. Chị nghĩ xem kia cũng qua tác tưởng mà làm gì, chẳng qua làm tình người dân bà tôi thì làm đều tốt, xấu thì làm đều xấu, chứ có phải bởi giam-bãm trong nhà mà làm được đều hay, tránh được sự dở đâu!

Tiện đây em cũng xin ngõ vài lời để đáp lại chị Hương-Tâm. Chị Hương-Tâm ơi! chỉ sao vội lo xa, tính quẩn, mà cho người con gái không có bình-quyền, bình-dẳng. Nếu chị nói trách mằm nỗi cơm, nước, khăn sửa túi, là phận sự đàn bà; đặng dân diễn-thuyết, ngôn luận phê-bình là phận sự kẻ mày râu, thì làm làm thế? Tạo-hóa sinh chị em ta ra có khác gì kẻ mày râu, cũng ngũ quan, tứ chi, cũng tính thần, trí giác, nhưng hiểm vì thân liền bở yếu đuối, nên không thể ra xông tên dốt phào, mà gánh vác giang san dốt thôi, chứ còn ngôn luận phê bình thì chị em ta cũng có thể làm đặng, dẫu dở sau hay, làm gì cũng đợ. Em xin chị nghĩ lại rồi sẽ ra mà bàn cùng chị em tôi.

Còn chị Bảo Hòa ơi! em xin khuyên chị ra công gắng sức, đem chông nữ-giới, đánh đôi tiếng gọi hồn chị em mau tỉnh giấc mà giúp

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

VIỆC THẾ-GIỚI

A-ĐÔNG TAUJ

Tin báo Tàu

(Ngày 27, 18 Oct. ter Nov.)

Chiến-tranh một Hanam. - Phùng-ngọc - Tường ngày 25 Oct. đã thân đến Tân-hương cầm-quân đốc-chiến mưu lấy lại Chương-dức. Ngày 27 có 50.000 quân Phùng-ngọc-Tường tụ họp ở Trính-châu. Xướng binh-công ở Cung-huyện gửi dân-độc đến cho; họ định quyết-chiến với Sơn-dông ở Trính-châu.

Chiến-tranh một Tân-Phố. - Ngày 26 Oct. có tin rằng: Quân Quốc-dân dăng và quân Tôn-truyền-phương đã bắt đầu tiếp-xúc với nhau tại Minh-quang. Đến 27 lại có tin rằng: đạo quân thứ 1 và đạo quân thứ 7 của Quốc-dân-dăng đương tụ họp đánh Bạng-phụ; quân Tôn-truyền-phương về mạn Từ-châu; đạo quân thứ 40 của Quốc-dân-dăng đã tấn lên chiếm giữ Lâm-hoai-quan. Sau vì Tôn-truyền-phương đánh Phần-công mạnh lắm nên quân Quốc-dân-dăng phải lui. Hôm 28 Oct. 1.500 nhân dã đến Hợp-phí cầm quân đốc-chiến. Hôm 30 Oct. đội Tôn-truyền-phương lui về Từ-c' àn.

Chiến-tranh một Phụng-Tân. - Đội Tiệp-y của Sơn-Tây gồm 6.000 người đều bình-tinh-nhệ đã chia ra ba đoàn hoạt-động. Ba đoàn đi ba ngã, đều chuyên việc liên-lạc các thợ thuyền và làm loạn mọi xã quan Phụng-thiên, Côn Trường-tác-Lâm thì treo giải 200.000 đồng

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

Thơ ngó cũng chỉ Huỳnh Thị-Bảo-Hòa

Em xem báo Tiếng-Dân số ba ra ngày 17 Aout, em thấy chị muốn bỏ hào chị em trong ba kỳ công nhau hiệp lực đồng tâm mà mở một tờ "Phụ-nữ-tạp-chi" em lấy làm hoan-ngheh vô cùng.

Em tuy ở chốn thôn quê nhưng em cũng lắm lúc xem báo, đọc sách, cũng muốn cùng chị em bàn học đều hay nhờ liệt, nhưng nào thấy ai là người tri-Kỹ, bạn đồng-tâm, buồn chỉ lấy câu câu quyền truyền tâm bạn đó thôi chị ạ.

Chị ơi! em nghĩ nước ta, từ đặng nước đến nay, đã hơn bốn nghìn năm, vốn hóa qui tắc đều lấy Tàu làm gốc, gài trai cách nhau một trời một vực, chỉ biết các: "Nam nữ thọ thọ bất thân" đến nỗi trong gia-đình mà anh em cũng không đặng cùng nhau đàm luận, huống gì là việc quốc-gia xã-hội; có hử mới ra nói đến hai chữ bình-quyền, thì họ cho là con nhà mất nết. Và lại tục nước ta thường khinh con gái mà trọng con trai, việc gì cũng phó mặt tay đàn ông lo tính, chị em ta có biết gì bình-quyền, bình-dẳng, chỉ khu khu ở một xã nhà dưới quyền cha mẹ, hoặc có làm đợu gì thì học cho là làm càn, làm dỡ, có hử mới ra họ cho là ngôn luận đả-bà, chẳng ai thêm để tai đến. Thế thì chị em là một bộ máy vô-hồn hay sao, ai bảo đả làm đả, ai nói cũng vàng, ai kêu cũng dạ, có mắt như dưới, có tai như diếc. Chị ơi! em nghĩ thế mà hử thắm cho chị em ta. Từ ngày luận sóng vào-minh Âu Mỹ tràn sang, mấy nước láng giềng ta đều cải cựu tưng tân, mà chính nước Tàu xưa là tuổi ta nay cũng biết bỏ đều hủ-nại mà lập thời văn-minh. Chị nghĩ xem kia cũng qua tác tưởng mà làm gì, chẳng qua làm tình người dân bà tôi thì làm đều tốt, xấu thì làm đều xấu, chứ có phải bởi giam-bãm trong nhà mà làm được đều hay, tránh được sự dở đâu!

Tiện đây em cũng xin ngõ vài lời để đáp lại chị Hương-Tâm. Chị Hương-Tâm ơi! chỉ sao vội lo xa, tính quẩn, mà cho người con gái không có bình-quyền, bình-dẳng. Nếu chị nói trách mằm nỗi cơm, nước, khăn sửa túi, là phận sự đàn bà; đặng dân diễn-thuyết, ngôn luận phê-bình là phận sự kẻ mày râu, thì làm làm thế? Tạo-hóa sinh chị em ta ra có khác gì kẻ mày râu, cũng ngũ quan, tứ chi, cũng tính thần, trí giác, nhưng hiểm vì thân liền bở yếu đuối, nên không thể ra xông tên dốt phào, mà gánh vác giang san dốt thôi, chứ còn ngôn luận phê bình thì chị em ta cũng có thể làm đặng, dẫu dở sau hay, làm gì cũng đợ. Em xin chị nghĩ lại rồi sẽ ra mà bàn cùng chị em tôi.

Còn chị Bảo Hòa ơi! em xin khuyên chị ra công gắng sức, đem chông nữ-giới, đánh đôi tiếng gọi hồn chị em mau tỉnh giấc mà giúp

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

VIỆC THẾ-GIỚI

A-ĐÔNG TAUJ

Tin báo Tàu

(Ngày 27, 18 Oct. ter Nov.)

Chiến-tranh một Hanam. - Phùng-ngọc - Tường ngày 25 Oct. đã thân đến Tân-hương cầm-quân đốc-chiến mưu lấy lại Chương-dức. Ngày 27 có 50.000 quân Phùng-ngọc-Tường tụ họp ở Trính-châu. Xướng binh-công ở Cung-huyện gửi dân-độc đến cho; họ định quyết-chiến với Sơn-dông ở Trính-châu.

Chiến-tranh một Tân-Phố. - Ngày 26 Oct. có tin rằng: Quân Quốc-dân dăng và quân Tôn-truyền-phương đã bắt đầu tiếp-xúc với nhau tại Minh-quang. Đến 27 lại có tin rằng: đạo quân thứ 1 và đạo quân thứ 7 của Quốc-dân-dăng đương tụ họp đánh Bạng-phụ; quân Tôn-truyền-phương về mạn Từ-châu; đạo quân thứ 40 của Quốc-dân-dăng đã tấn lên chiếm giữ Lâm-hoai-quan. Sau vì Tôn-truyền-phương đánh Phần-công mạnh lắm nên quân Quốc-dân-dăng phải lui. Hôm 28 Oct. 1.500 nhân dã đến Hợp-phí cầm quân đốc-chiến. Hôm 30 Oct. đội Tôn-truyền-phương lui về Từ-c' àn.

Chiến-tranh một Phụng-Tân. - Đội Tiệp-y của Sơn-Tây gồm 6.000 người đều bình-tinh-nhệ đã chia ra ba đoàn hoạt-động. Ba đoàn đi ba ngã, đều chuyên việc liên-lạc các thợ thuyền và làm loạn mọi xã quan Phụng-thiên, Côn Trường-tác-Lâm thì treo giải 200.000 đồng

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

Thơ ngó cũng chỉ Huỳnh Thị-Bảo-Hòa

Em xem báo Tiếng-Dân số ba ra ngày 17 Aout, em thấy chị muốn bỏ hào chị em trong ba kỳ công nhau hiệp lực đồng tâm mà mở một tờ "Phụ-nữ-tạp-chi" em lấy làm hoan-ngheh vô cùng.

Em tuy ở chốn thôn quê nhưng em cũng lắm lúc xem báo, đọc sách, cũng muốn cùng chị em bàn học đều hay nhờ liệt, nhưng nào thấy ai là người tri-Kỹ, bạn đồng-tâm, buồn chỉ lấy câu câu quyền truyền tâm bạn đó thôi chị ạ.

Chị ơi! em nghĩ nước ta, từ đặng nước đến nay, đã hơn bốn nghìn năm, vốn hóa qui tắc đều lấy Tàu làm gốc, gài trai cách nhau một trời một vực, chỉ biết các: "Nam nữ thọ thọ bất thân" đến nỗi trong gia-đình mà anh em cũng không đặng cùng nhau đàm luận, huống gì là việc quốc-gia xã-hội; có hử mới ra nói đến hai chữ bình-quyền, thì họ cho là con nhà mất nết. Và lại tục nước ta thường khinh con gái mà trọng con trai, việc gì cũng phó mặt tay đàn ông lo tính, chị em ta có biết gì bình-quyền, bình-dẳng, chỉ khu khu ở một xã nhà dưới quyền cha mẹ, hoặc có làm đợu gì thì học cho là làm càn, làm dỡ, có hử mới ra họ cho là ngôn luận đả-bà, chẳng ai thêm để tai đến. Thế thì chị em là một bộ máy vô-hồn hay sao, ai bảo đả làm đả, ai nói cũng vàng, ai kêu cũng dạ, có mắt như dưới, có tai như diếc. Chị ơi! em nghĩ thế mà hử thắm cho chị em ta. Từ ngày luận sóng vào-minh Âu Mỹ tràn sang, mấy nước láng giềng ta đều cải cựu tưng tân, mà chính nước Tàu xưa là tuổi ta nay cũng biết bỏ đều hủ-nại mà lập thời văn-minh. Chị nghĩ xem kia cũng qua tác tưởng mà làm gì, chẳng qua làm tình người dân bà tôi thì làm đều tốt, xấu thì làm đều xấu, chứ có phải bởi giam-bãm trong nhà mà làm được đều hay, tránh được sự dở đâu!

Tiện đây em cũng xin ngõ vài lời để đáp lại chị Hương-Tâm. Chị Hương-Tâm ơi! chỉ sao vội lo xa, tính quẩn, mà cho người con gái không có bình-quyền, bình-dẳng. Nếu chị nói trách mằm nỗi cơm, nước, khăn sửa túi, là phận sự đàn bà; đặng dân diễn-thuyết, ngôn luận phê-bình là phận sự kẻ mày râu, thì làm làm thế? Tạo-hóa sinh chị em ta ra có khác gì kẻ mày râu, cũng ngũ quan, tứ chi, cũng tính thần, trí giác, nhưng hiểm vì thân liền bở yếu đuối, nên không thể ra xông tên dốt phào, mà gánh vác giang san dốt thôi, chứ còn ngôn luận phê bình thì chị em ta cũng có thể làm đặng, dẫu dở sau hay, làm gì cũng đợ. Em xin chị nghĩ lại rồi sẽ ra mà bàn cùng chị em tôi.

Còn chị Bảo Hòa ơi! em xin khuyên chị ra công gắng sức, đem chông nữ-giới, đánh đôi tiếng gọi hồn chị em mau tỉnh giấc mà giúp

đồng-cùng, Paurong-ngô lấy có câu "cổ c'í thì nên" việc gì cũng trước khổ rồi sau mới dễ, vận sự khởi đầu nan. Em tuy học thiên tại sơ mục dẫu, nhưng em cũng nguyện lấy hai chữ đồng tâm, ra gánh vác cùng chị một vai.

Hồng-Tu-Tuệ-LANG ANH à Tourane

VIỆC THẾ-GIỚI

A-ĐÔNG TAUJ

Tin báo Tàu

(Ngày 27, 18 Oct. ter Nov.)

Chiến-tranh một Hanam. - Phùng-ngọc - Tường ngày 25 Oct. đã thân đến Tân-hương cầm-quân đốc-chiến mưu lấy lại Chương-dức. Ngày 27 có 50.000 quân Phùng-ngọc-Tường tụ họp ở Trính-châu. Xướng binh-công ở Cung-huyện gửi dân-độc đến cho; họ định quyết-chiến với Sơn-dông ở Trính-châu.

Chiến-tranh một Tân-Phố. - Ngày 26 Oct. có tin rằng: Quân Quốc-dân dăng và quân Tôn-truyền-phương đã bắt đầu tiếp-xúc với nhau tại Minh-quang. Đến 27 lại có tin rằng: đạo quân thứ 1 và đạo quân thứ 7 của Quốc-dân-dăng đương tụ họp đánh Bạng-phụ; quân Tôn-truyền-phương về mạn Từ-châu; đạo quân thứ 40 của Quốc-dân-dăng đã tấn lên chiếm giữ Lâm-hoai-quan. Sau vì Tôn-truyền-phương đánh Phần-công mạnh lắm nên quân Quốc-dân-dăng phải lui. Hôm 28 Oct. 1.500 nhân dã đến Hợp-phí cầm quân đốc-chiến. Hôm 30 Oct. đội Tôn-truyền-phương lui về Từ-c' àn.

Chiến-tranh một Phụng-Tân. - Đội Tiệp-y của

